

اهمیت اخلاق در آموزش و میزان رعایت آن از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان

نویسندگان:

فاطمه فرحبخش^۱، عصمت نوحی^{۱*}، فرزانه ذوالعلی^۲

۱- گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی رازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
 ۲- مرکز تحقیقات فیزیولوژی و مرکز مطالعات و توسعه آموزش، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران
 ۳- گروه آموزشی آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

Journal of Education and Ethics in Nursing, Volume 5, Number 1, Spring 2016

چکیده:

مقدمه: آموزش نخستین ماموریت و کارکرد دانشگاه محسوب می شود و اخلاق آموزشی در دانشگاه حافظ امنیت، رفاه و تعالی فردی و گروهی دانشجویان و اعضا هیئت علمی است. از آن جا که پرستاری حرفه ای حساس و انسانی است و بر پایه اخلاق استوار است و رعایت اصول اخلاقی در آموزش آن نقش بسزایی در شکل گیری ارزشهای حرفه ای و اخلاقی در دانشجویان پرستاری دارد. این مطالعه با هدف تعیین اهمیت اخلاق در آموزش و میزان رعایت آن از دید دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه مقطعی- تحلیلی است که ۲۵۰ دانشجوی پرستاری در مقاطع تحصیلی کارشناسی، ارشد و دکترا در آن شرکت داشتند. اطلاعات توسط پرسشنامه پژوهشگر ساخته که روایی و پایایی آن محاسبه شده بود جمع آوری گردید. سپس با استفاده از نرم افزار spss از طریق رگرسیون خطی چند متغیره مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: یافته های این مطالعه نشان داد که اخلاق در آموزش از دیدگاه دانشجویان پرستاری اهمیت زیادی دارد، به طوری که میانگین نمره اهمیت اخلاق از دید دانشجویان (۲۳۴/۱±۱۷/۸) از ۲۵۰ بود. اما میزان رعایت اخلاق در آموزش از دید دانشجویان در حد مطلوبی نبود. به طوری که میانگین نمره میزان رعایت اخلاق در آموزش (۱۶۶/۶۸±۲۸/۷) از ۲۵۰ بود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان می دهد که با وجود این که اخلاق در آموزش پرستاری از دید شرکت کنندگان اهمیت زیادی دارد، اما میزان رعایت آن از دید آنها در حد مطلوبی نیست. بنابراین پیشنهاد می گردد که دلایل و عوامل موثر بر این دیدگاه نسبت به رعایت موازین اخلاقی در آموزش شناسایی شود.

واژگان کلیدی: اخلاق، آموزش، دانشجویان پرستاری

J Educ Ethics Nurs 2016;5(1):1-7

مقدمه:

مجامع اهمیت بیشتری به خود می گیرند [۳]. آموزش از قوی ترین ابزار پیشرفت هر جامعه ای است. برمیک می گوید: "آموزش می تواند شفا دهد یا بمیراند، پیوند دهد یا جدا کند، موجب ترقی شود یا تباہ کند. در تعریف گسترده تر، آموزش شامل کلیه مراحل است که توسط آن توانایی ها، مهارت ها و دیگر نیروهای مثبت رفتاری در جامعه بهبود می یابد" [۴]. اخلاق ارتباط دو سویه با آموزش دارد. آموزش نیازمند اخلاق است و یکی از رسالت های آن ترویج اخلاق است [۵]. اخلاق آموزشی در دانشگاه ها حافظ

علم اخلاق دانشی است که درباره جستجوی هوشیارانه ارزش های مثبت، درک معانی آنها، انجام اختیاری کارهای پسندیده و خودداری از ارتکاب کارهای ناشایست بحث می کند. اصول و قواعد ارزشی است که بر تصمیمات و رفتار فردی یا جمعی از منظر درست یا غلط بودن حاکمیت دارد [۱ و ۲]. اخلاق در انجام وظایف از شروط لازم در هر حرفه می باشد. از آن جا که محیط های آموزشی و بالاخص دانشگاهها وظیفه ای خطیر در تربیت افراد و رشد و توسعه جامعه ایفا می کنند این ضرورت در این گونه

نویسنده مسئول، نشانی: کرمان، دانشکده پرستاری مامایی رازی، گروه پرستاری

پست الکترونیک: smnouhi@yahoo.com و E_nuhi@kmu.ac.ir

تلفن تماس: ۰۹۱۳۷۱۳۰۱۶۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۴/۱

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۶/۲

که شکل دهنده رفتارهای انسانی است، توجه شود [۱۱]. پرستاری رشته ای مستقل و شاخه ای از علوم پزشکی است که رسالت آن ارائه خدمات بهداشتی، مراقبتی، درمانی و توانبخشی در بالاترین سطح استاندارد به منظور تامین، حفظ و ارتقای سلامت جامعه است. هر چند رعایت اخلاق در همه مشاغل با اهمیت است اما در حرفه پرستاری این موضوع ضرورت بیشتری دارد. رفتار معنوی و توأم با مسئولیت پرستاران، نقش مهمی در بهبود و بازگشت سلامتی بیماران دارد. بنابراین می توان ادعا کرد که حرفه پرستاری بر پایه اخلاق استوار است [۱۲]. دانشجویان امروز پرستاران فردا هستند که در مورد سلامتی و زندگی انسان ها تصمیم خواهند گرفت. دوران تحصیل در دانشگاه فرصتی برای یادگیری و رشد اخلاقی و حرفه ای است. دانشجویان باید رفتار و تصمیم گیری اخلاقی را در طول آموزش بهبود بخشند و یک الگوی مناسب برای اعمال خود در محیط کاری داشته باشند [۱۳]. با توجه به اخلاق مدار بودن حرفه پرستاری و تاثیر رعایت اصول اخلاقی در جنبه های مختلف آموزش بر نهادینه شدن ارزش های اخلاقی و حرفه ای در دانشجویان پرستاری و با توجه به این که مطالعاتی که انجام شده بیشتر در زمینه اخلاق حرفه پرستاری و ضرورت آموزش اخلاق پرستاری بوده و مطالعات محدودی در زمینه اهمیت اخلاق در آموزش پرستاری [تدریس تئوری و بالینی و انجام تکالیف و پروژه های آموزشی] انجام شده است، این مطالعه با هدف تعیین اهمیت اخلاق در آموزش و میزان رعایت آن از دیدگاه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهر کرمان انجام شد.

روش کار:

این مطالعه مقطعی - تحلیلی در سال ۱۳۹۳ در دانشکده پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد. جامعه پژوهش شامل کلیه دانشجویان پرستاری بود که در سه مقطع کارشناسی، ارشد و دکترا در دانشگاه علوم پزشکی شهر کرمان مشغول به تحصیل بودند. نمونه مورد مطالعه ۲۵۰ نفر بود که به روش سرشماری وارد مطالعه شدند. به منظور رعایت اخلاق در پژوهش برای جمع آوری داده ها، ضمن هماهنگی با حوزه آموزش دانشکده، پس از توضیح به دانشجویان در خصوص اهداف پژوهش و کسب رضایت از آنها، پرسشنامه در اختیار آنان قرار گرفت. معیارهای ورود به مطالعه اشتغال به تحصیل در یکی از مقاطع تحصیلی رشته پرستاری و حداقل یک ترم از تحصیل آنها گذشته و به طور کامل به پرسشنامه پاسخ داده بودند. ابزار مورد استفاده در این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته بود که با استفاده از مطالعه کتب و مقالات معتبر طراحی گردید. این پرسشنامه شامل دو بخش بود. بخش اول اطلاعات جمعیت شناختی دانشجویان را مورد

سعادت و رفاه فردی و گروهی دانشجویان است و تخطی از هنجارهای اخلاقی آموزش می تواند به توانایی دانشجویان در یادگیری محتوای دروس یا انگیزه برای ادامه تحصیل لطمه وارد کند [۶]. رعایت اصول اخلاقی در دانشگاه ها نه تنها در رعایت استانداردهای تدریس به اساتید کمک خواهد نمود، بلکه در شکل دادن به روابط دو طرفه و موثر بین دانشجویان و اعضای گروه نیز می تواند نقش ایفا نماید [۷]. همچنین می تواند تضمین کننده فرآیندهای یاددهی - یادگیری در دانشگاه باشد و موجب افزایش تعهد پاسخگویی اعضای هیئت علمی نسبت به نیازهای دانشجویان شود [۸]. اخلاق در همه زمینه ها و فعالیت های آموزشی از مدیریت گرفته تا فعالیت های تحقیقی و تدریس کاربرد دارد. نبود اخلاق در سازمان و دانشگاه باعث سوء رفتار مدیران، افسردگی دانشجویان، لذت نبردن از زندگی شغلی، فرسوده شدن استادان و معلمان، لطمه به زندگی فردی افراد، ایجاد طبقات اجتماعی، ترجیح منافع فردی بر منافع اجتماعی و زیر پا گذاشتن حقوق دانشجویان در محیط دانشگاهی می گردد [۶]. اساتید دانشگاه نه تنها وظیفه ی آموزش دانشجویان از طریق مهارت های تدریس را بر عهده دارند، بلکه ویژگی های اخلاقی و شخصیتی اساتید، به عنوان الگوهای مؤثر، بر سبک زندگی و تفکر دانشجویان مؤثر بوده و نقش مهمی را در تربیت نسل کاری آینده ایفا می کند [۹].

در مطالعه ای که آراسته و همکاران با هدف تعیین وضعیت رعایت اخلاق آموزشی اعضا هیئت علمی دانشگاه های دولتی شهر تهران از دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی انجام دادند، براساس یافته های مطالعه دانشجویان معتقدند که استادان موضوع اخلاق و رعایت اخلاق در تدریس را پر اهمیت و با ارزش می دانند و به رعایت این اصول و مولفه ها در تدریس خود توجه و اهتمام ویژه دارند [۶].

همچنین نتایج مطالعه آفاخانی و همکاران در زمینه تعیین دیدگاه دانشجویان پرستاری نسبت به وضعیت رعایت اخلاق حرفه ای اساتید نشان دهنده این است که دانشجویان با الگوبرداری از اساتید خود نسبت به رفتار آنان حساس می باشند و از دید آن ها اساتید با ویژگی رعایت اخلاق حرفه ای نقش مهمی در بهبود این ویژگی در دانشجویان پرستاری خواهند داشت [۱۰].

دانشگاه های علوم پزشکی مسئولیت تعلیم و تربیت افرادی را به عهده دارند که پس از دانش آموختگی بتوانند با انجام وظایف حرفه ای خود در جهت پای بندی به اصول مشخصی که حرفه های علوم سلامت ایجاد می کند، تلاش نمایند. در تربیت نیروی پزشکی، غیر از دانش و مهارتی که برای پرداختن به این حرفه ضروری است، باید به توسعه و تقویت ارزش ها، نگرش ها، هنجارهای اخلاقی، مهارت های اجتماعی و بقیه ویژگی هایی

بررسی قرار می داد، که شامل ۷ سوال بود و بخش دوم شامل ۵۰ گویه بود که دیدگاه دانشجویان را در مورد اهمیت اخلاق در آموزش و میزان رعایت آن در پنج حیطه " اخلاق در ارتباطات آموزشی و رفتارهای مدنی در محیط دانشکده" (۱۶ گویه)، " اخلاق در مدیریت کلاس و برنامه درسی" (۵ گویه)، " اخلاق در تکالیف درسی و پروژه های آموزشی" (۱۳ گویه) ، " اخلاق در ارتباطات آموزشی و رفتارهای مدنی در بالین" (۱۳ گویه) و " اخلاق در مدیریت آموزشی در بالین" (۳ گویه)، مورد بررسی قرار می داد. پاسخ ها در مقیاس لیکرت در پنج طیف اصلا اهمیت ندارد (نمره ۱) ، نسبتا اهمیت ندارد (نمره ۲)، بی نظر (نمره ۳)، اهمیت دارد (نمره ۴) و بسیار اهمیت دارد (نمره ۵)، داده شد. همچنین میزان رعایت اخلاق در هر یک از حیطه های یاد شده در طیف ۱ تا ۵ بر مبنای اصلا رعایت نمی شود تا کاملا رعایت می شود، امتیاز داده شد. حداقل نمره ۵۰ و حداکثر نمره ۲۵۰ بوده است، که نمره بالاتر نشان دهنده اهمیت و رعایت بیشتر اخلاق در آموزش بود.

روایی محتوایی و صوری پرسشنامه با استفاده از نظرات ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی کسب شد. سپس با کسب نظر ۱۰ تن از اعضای هیئت علمی (اخلاق پزشکی، آموزش پزشکی و پرستاری، آمار حیاتی) $CVI: /۸۶$ و $CVR: /۷۳$ کسب گردید.

به منظور تعیین پایایی، در پایلوت اولیه پرسشنامه در اختیار ۲۰ نفر از دانشجویان پرستاری مقطع کارشناسی قرار گرفت و ثبات درونی ابزار $۰/۸۲$ تعیین گردید و ضریب آلفای نهایی ابزار پس از جمع آوری از کلیه واحدهای مورد مطالعه $۰/۹۳$ محاسبه گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار spss نسخه ۱۶ و آمار توصیفی شامل فراوانی، میانگین و انحراف معیار و رگرسیون خطی چند متغیره در سطح معنی داری $p < ۰/۰۵$ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها:

تعداد دانشجویان شرکت کننده در این پژوهش ۲۵۰ نفر با میانگین سنی $۲۲/۹۶ \pm ۵/۴۹$ بود که $۷۱/۲$ درصد زن ، $۶۳/۶$ درصد بومی و $۷۹/۲$ درصد مقطع تحصیلی آنها کارشناسی، $۷۴/۸$ درصد بدون سابقه کار، $۷۹/۲$ درصد بدون سابقه شرکت در کارگاه اخلاق و $۳۰/۸$ درصد دانشجوی سال اول از مقاطع مختلف پرستاری بودند.

میانگین نمره اهمیت اخلاق در آموزش از دیدگاه دانشجویان در مجموع $۲۲۴/۱ \pm ۱۷/۸$ به دست آمد، که بیشترین میانگین نمره اهمیت اخلاق آموزشی مربوط به حیطه اخلاق در ارتباطات آموزشی و رفتارهای مدنی در محیط دانشکده و کمترین میانگین هم مربوط به حیطه اخلاق در مدیریت آموزشی بود. در مورد میزان رعایت اخلاق در آموزش میانگین نمره کل $۱۶/۶۸ \pm ۲۸/۷$ بدست آمد، که بیشترین میانگین مربوط به حیطه اخلاق در ارتباطات آموزشی و رفتارهای مدنی در محیط دانشکده و کمترین میانگین مربوط به حیطه اخلاق در مدیریت آموزشی در بالین بود. (جدول ۱)

نتایج آزمون آماری رگرسیون خطی چند متغیره جهت بررسی فاکتورهای موثر بر رعایت اخلاق نشان داد فقط بین متغیر اهمیت اخلاق و رعایت اخلاق همبستگی مثبت و معنا دار وجود دارد. بدین معنی که به ازای هر واحد افزایش در نمره اهمیت اخلاق، نمره رعایت اخلاق به میزان $۰/۲۲۷$ افزایش می یابد. (جدول ۳)

$$(B=۰/۲۲۷ \text{ و } p=۰/۰۲)$$

و فاکتورهایی مانند جنسیت، سن، تحصیلات، سابقه کار و سابقه شرکت در کارگاه اخلاق با رعایت اخلاق از دید دانشجویان همبستگی معنا داری ندارند (جدول ۲).

جدول ۱: میانگین نمره اهمیت اخلاق و رعایت اخلاق در آموزش از دید دانشجویان در حیطه های مختلف

حیطه ها	متغیر		اهمیت اخلاق در آموزش		رعایت اخلاق در آموزش	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
اخلاق در ارتباطات آموزشی و رفتارهای مدنی در محیط دانشکده	۷۰/۰۹	۷/۴۶	۵۰/۱۲	۵۰/۷۴	۱۰/۷۴	۱۰/۷۴
اخلاق در مدیریت کلاس و برنامه درسی	۲۱/۷۴	۳/۰۱	۱۶/۳	۴/۰۵	۴/۰۵	۴/۰۵
اخلاق در پروژه ها و تکالیف درسی	۵۶/۹۵	۶/۵۸	۴۱/۴۵	۸/۹۷	۸/۹۷	۸/۹۷
اخلاق در ارتباطات آموزشی و رفتارهای مدنی در بالین	۶۱/۴۶	۴/۱۸	۴۹/۲۱	۹/۰۵	۹/۰۵	۹/۰۵
اخلاق در مدیریت آموزشی در بالین	۱۳/۸۴	۱/۶۷	۹/۵۸	۲/۵	۲/۵	۲/۵
نمره کل	۲۲۴/۱	۱۷/۸	۱۶۶/۶۸	۲۸/۷	۲۸/۷	۲۸/۷

جدول ۲: بررسی ارتباط خطی بین متغیرهای دموگرافیک و تحصیلی و اهمیت اخلاق با رعایت اخلاق

متغیرها	ضریب رگرسیون	P value
اهمیت اخلاق	۰/۱۴	۰/۰۳
جنسیت	۰/۰۲	۰/۶۷
سن	-۰/۰۹	۰/۴۹
تحصیلات	-۰/۰۹	۰/۴۲
سابقه کار	۰/۰۳	۰/۸
سابقه شرکت در کارگاه اخلاق	۰/۰۲	۰/۷۷

بحث:

که در مطالعه آراسته و همکاران فقط بعد اخلاق در تدریس مورد بررسی قرار گرفته است در حالی که در این مطالعه اخلاق در آموزش بالینی و انجام پروژه های آموزشی نیز مورد بررسی قرار گرفته است. در مطالعه حاضر دیدگاه دانشجویان نسبت به میزان رعایت اخلاق در آموزش در حد متوسط بود. از آن جا که ضوابط و معیارهای جذب و پذیرش اساتید دانشگاه ها به توانمندی های علمی و عملی و پژوهشی اساتید در رشته ی تخصصی آن ها نظر دارد و اغلب مدرسان دانشگاه ها با وجود این که در رشته ی تخصصی خود بسیار توانمند هستند، اما آمادگی قبلی در زمینه اصول حرفه ی معلمی و فرآیند آموزش و تدریس ندارند و اغلب از راه آزمون و خطا، یا به تقلید از آنچه که از اساتید خود دیده اند، به تدریس و آموزش دانشجویان مبادرت می کنند [۱۶و۸]. این مسئله می تواند بر عدم رعایت برخی از اصول اخلاقی آموزش و برآورده نشدن برخی نیازهای دانشجویان از طرف اساتید و عدم ارتقاء و بهبود کیفیت کلی آموزش تاثیر داشته باشد. این عوامل می تواند بر دیدگاه دانشجویان نسبت به رعایت اصول اخلاقی در آموزش تاثیر گذار باشد. بر اساس نتایج مطالعه حاضر رعایت اخلاق در آموزش بالینی نیز در حد متوسط گزارش شده است. در همین راستا مطالعه ای که بادیه پیمای و همکاران در سال ۱۳۹۳ با عنوان بررسی دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جهرم در مورد رعایت اخلاق حرفه ای اساتید انجام دادند، نشان داد که رعایت اخلاق حرفه ای اساتید در حوزه بالینی در سطح نامطلوب است. استاد بالینی عنصر بنیادین در فرآیند آموزش بالین تلقی شده و از او به عنوان مهره بسیار مهم در برنامه ریزی و کسب تجارب بالینی یاد می شود. در دوره دانشجویی یکی از عوامل مهم شکل دهنده ی شخصیت اخلاقی و حرفه ای دانشجویان، اساتید بالینی آنان هستند، زیرا اساتید بالینی نقش مهمی را در شکل دهی رفتار دانشجو و پرورش فضائل اخلاقی در آنها ایفا می کنند [۱۱]. در نتیجه مریبان بالینی باید خود به فضائل اخلاقی آراسته بوده و نسبت به اصول اخلاقی حرفه پرستاری آگاهی کامل داشته باشند و با رعایت آن زمینه نهادینه

این مطالعه نشان داد که اخلاق در آموزش از دید دانشجویان پرستاری اهمیت زیادی دارد. به طوری که میانگین نمره اهمیت اخلاق در آموزش $17/8 \pm 224/1$ از ۲۵۰ به دست آمد. این نتیجه نشان می دهد که دانشجویان پرستاری اخلاق در آموزش را از ضرورت های بسیار مهم و مورد نیاز در دانشگاه می دانند و به اهمیت آن واقف هستند. در مطالعه ای که فراهانی و بهنام جام در سال ۱۳۹۱ در زمینه بررسی میزان رعایت مولفه های اخلاق حرفه ای آموزش در اعضاء هیئت علمی دانشگاه شاهد انجام دادند، نیز نتایج نشان داد که رعایت اخلاق حرفه ای در امر آموزش از دیدگاه دانشجویان مهم است [۳]. دلیل اهمیت بالای اخلاق در آموزش از دید دانشجویان پرستاری شرکت کننده در پژوهش می تواند این باشد که وجود اخلاق در امر آموزش باعث بهره وری بیشتر و اثربخشی بیشتر آموزش می شود [۱۴] و به رعایت حقوق دانشجویان در برخورداری از بهترین آموزش ها و شان یادگیری از یک طرف و شان و جایگاه علم و علم آموزی از طرف دیگر می انجامد [۱۵] و زمینه نهادینه شدن ارزشهای اخلاقی و حرفه ای که در رشته حساس و انسانی چون پرستاری از اهمیت فوق العاده ای برخوردار است در دانشجویان فراهم می گردد.

میانگین نمره میزان رعایت اخلاق در آموزش از دید دانشجویان $(28/7 \pm 166/68)$ نشان دهنده این بود که رعایت اخلاق در آموزش در حد متوسط می باشد اما با وضع مطلوب فاصله زیادی دارد. در همین راستا آراسته و همکاران در سال ۱۳۸۹ مطالعه ای را با هدف تعیین وضعیت رعایت اخلاق آموزشی اعضاء هیئت علمی دانشگاه های دولتی شهر تهران از دیدگاه دانشجویان تحصیلات تکمیلی انجام دادند. نتایج این پژوهش نشان داد که از دید دانشجویان وضعیت رعایت اخلاق آموزشی اساتید دانشگاه های دولتی شهر تهران مطلوب است و اساتید موضوع اخلاق و رعایت اخلاق در تدریس را پر اهمیت و با ارزش می دانند و به رعایت اصول اخلاقی در تدریس خود توجه و اهتمام ویژه دارند [۶]. دلیل تفاوت نتایج در این دو مطالعه می تواند این باشد

ای که Lutzen و همکارانش در سال ۲۰۱۰ با هدف تعیین حساسیت اخلاقی و استرس اخلاقی پرستاران انجام دادند، نتایج نشان داد که حساسیت اخلاقی پرستاران با افزایش سابقه کار افزایش می یابد [۱۹]، که موید نتیجه مطالعه حاضراست. بین سابقه شرکت در کارگاه اخلاق و درک اهمیت اخلاق در آموزش نیز ارتباط معناداری وجود داشت ($p=0/008$). به طوری که دانشجویانی که سابقه شرکت در کارگاه اخلاق را داشتند بیشتر به اخلاق در آموزش اهمیت می دهند و مبین آن است که برای توسعه اخلاق نیازمند آموزش کاربردی اخلاق، همچنین کسب مهارت‌های قضاوت اخلاقی و درک و تجزیه و تحلیل جنبه های اخلاقی هستیم [۲۰]. در مطالعه ای که Erosy&Goz در سال ۲۰۰۱ در زمینه حساسیت اخلاقی پرستاران در ترکیه انجام دادند نتایج نشان داد که افرادی که قبلا در مورد موضوعات اخلاقی آموزش دیده بودند، دانش بیشتری نسبت به موضوعات اخلاقی داشتند و نمره حساسیت اخلاقی در آنها بالاتر بود [۲۱].

نتیجه گیری:

نتایج این مطالعه نشان می دهد که با وجود این که اخلاق در آموزش پرستاری از دید شرکت کنندگان اهمیت زیادی دارد، اما میزان رعایت آن از دید آنها در حد مطلوبی نیست. بنابراین باید علل و عوامل موثر بر این دیدگاه نسبت به رعایت موازین اخلاقی در آموزش شناسایی شود تا به موثرتر بودن آموزش و تقویت ارزش های اخلاقی در آموزش پرستاری کمک شود.

تشکر و قدردانی:

این مطالعه حاصل طرح پژوهشی مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان با کد اخلاق ۹۳/۳۳۱/ک است. نویسندگان مقاله بر خود لازم می دانند که از معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان که در تصویب و حمایت این پژوهش همکاری نمودند و دانشجویان و کلیه کسانی که ما را در انجام این مطالعه یاری نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی کنند.

References:

- Ghaffari M, NasiriEsfahani S, RakhshandehRoo S, SharifiNejad GH.R. Ethics education: Is health educators are familiar with. J Health Sys Res 2013 ;9 (1): 13- 19[Persian]
- Neamati M, Mohseni H. Ethic in higher education: components, requirements and strategies. Pajooheshnameh 2010;63:9-46[Persian]
- FarmahiniFarahani M, Behnam Jam L. Ethics components in education of faculty members of shahed university. J Ethics Sci Techno 2012; 7(1):1-10[Persian]
- Bouzarjomehri F, Mansourian M, Herandi Y, Bouzarjomehri H. Academics' adherence to professional ethics in ShahidSadoughiuniversity of medical science: Students'viewpoint. J Center stu Med Edu Dev 2013; 8 (3) :44-52[Persian]
- FaramarzGharamalaki A, Hosseini M. Mutual relation of ethic and education in medicine. Iranian J Med Ethics Hist 2012;5(0,3):0-78[Persian]
- Arasteh HR, NavehEbrahim A, Motalabifard AR. Study of educational ethic of faculty members of

شدن ارزشهای اخلاقی و حرفه ای در دانشجویان را فراهم کنند و در جهت افزایش دانش اخلاقی دانشجویان و آمادگی آنان برای حل معضلات اخلاقی محیط کار در آینده تلاش کنند. دلیل این دیدگاه دانشجویان نسبت به رعایت موازین اخلاقی در بالین می-تواند کمبود سطح آگاهی و دانش اخلاقی مریبان، عدم توجه و دقت مسئولان برای انتخاب مریبان شایسته، فراهم نبودن موقعیت و شرایط مناسب در بیمارستانهای آموزشی و تعداد زیاد دانشجویان در گروههای بالینی باشد.

در بررسی ارتباط بین رعایت اخلاق در آموزش از دید دانشجویان و ویژگی های فردی آنها نتایج نشان داد که بین مقطع تحصیلی و اهمیت اخلاق در آموزش از دید دانشجویان ارتباط معناداری وجود دارد. یعنی دانشجویانی که در مقطع تحصیلی بالاتر بوده اند به اخلاق در آموزش اهمیت بیشتری می دهند ($p=0/001$). دلیل این ارتباط می تواند آگاهی و دانش بیشتر دانشجویان مقاطع تحصیلی بالاتر به موضوع اخلاق باشد. در مطالعه ای که ریاحی نیا و آدام در سال ۱۳۹۱ با هدف شناسایی و تعیین اهمیت نسبی مولفه های اخلاقی مطرح در حرفه کتابداری و اطلاع رسانی انجام دادند نتایج پژوهش نشان داد که بین دیدگاه های دانشجویان با سطوح مختلف تحصیلی نسبت به اهمیت مولفه های اخلاقی تفاوت معنادار وجود دارد [۱۷]. همچنین در این زمینه Castleberry (۲۰۰۷) گزارش نمود که دانشجویان فارغ التحصیل و سال بالا تجربه بیشتری کسب کرده و نسبت به دانشجویان مبتدی تر در تصمیم گیری ها اخلاقی تر عمل می کنند [۱۸].

همچنین بین سابقه کار و اهمیت اخلاق در آموزش از دید دانشجویان ارتباط معناداری وجود داشته است. یعنی دانشجویانی که سابقه کار داشته اند، هر چه سابقه کار آنها بالاتر بوده است به اخلاق در آموزش اهمیت بیشتری داده اند ($p=0/005$), که احتمالا می تواند مربوط به تجارب بیشتر و مواجهه بیشتر آنها با چالش های اخلاقی در محیط کار و احساس نیاز آنها به توجه بیشتر به اصول اخلاقی در آموزش پرستاری برای نهادینه شدن ارزشهای اخلاقی در دانشجویان و آمادگی آنها برای ورود به حرفه پرستاری و حل معضلات اخلاقی محیط کار باشد. در مطالعه

- public universities of Tehran city. *Monthly Strategy for Culture* 2010;3(8,9):203-219 [Persian].
7. Perri DF, Callanan GA, Rotenberry PF, Oehlers PF. Education and training in ethical decision making: comparing context and orientation. *J Edu Train* 2009;51(1):70-83
 8. Imanipour M. Ethical principles in education. *Iranian J Med Ethics Hist* 2012;5(6):27-41 [Persian]
 9. Cheraghi MA, Gheyasvandian SH, Esmaili M. Moral requirements of professor from the viewpoint of students Tehran university of medical sciences. *Iranian J Med Ethics Hist* 2013;5(0,3):0-95
 10. Aghakhani N, Sharif F, Sharifnia H, Hekmatafshar M, Beheshtipour N, Jamalimoghaddam N, et al. Survey of Nursing Student's Views regarding Professor's adherence to Professional Ethics in Shiraz University of Medical Sciences, 2010. *J Edu Ethics Nurs* 2013;2(3):41-46.
 11. Badihpemajahromi Z, Parandavar N, Vasmehjani A, Eslami R, Dolatkah HR, Rahmanian A, et al. Professional ethic of clinical teachers from the perspective of students of Jahrom university of medical sciences. *J Educ Ethics Nurs* 2014;3(2) [persian]
 12. Dehghani A, Mohamadkhan Kermanshahi S. Evaluating of compliance with professional ethical standards in nursing practice from nursing staff's viewpoints in Tehran University of medical Sciences. *J Modern Care* 2013; 9 (3) :208-216 [Persian].
 13. Marco CA, Lu DW, Stettner E, Sokolove PE, Ufberg JW, Noeller TP. Ethics curriculum for emergency medicine graduate medical education. *J Emerg Med* 2011; 40(50): 550-556.
 14. Kiani M, Sheykhazadi A, Safarcherati A, Bazmi SH. Ethical requirements in medical education. *J Med Hist* 2011;3(8):11-26 [Persian]
 15. Arasteh H, Jahed H. Observance of ethic in universities and centers of higher education: Options for improving behavior. *Sci Cultivation J* 2012;2(1):31-40.
 16. Glikan AD, Merenstein GB. Addressing the hidden curriculum: understanding educators professionalism. *Med Teach* 2007;29(1):54-57.
 17. Riahinia N, Abam Z. Professional ethics in library and information sciences (student ideas). *J Ethics Sci&Tech* 2012;7(2):14-23 [persian]
 18. Castleberry S. Prison field trips: can white collar criminals positively affect the ethical and legal behavior of marketing and BMA students? *J Market Edu* 2007;29:5-17
 19. Lutzen K, Blom T, Ewaldskvist B, Winch S. Moral stress, moral climate and moral sensitivity among psychiatric professionals. *Nurs Ethics* 2010; 17(2): 213-224.
 20. Buzgova R, Sikorova L. Moral Judgment Competence of Nursing Students in the Czech Republic. *J Nurse Educ Today* 2013;33(10):1201-1206.
 21. Erosy N, Goz F. The ethical sensitivity of nurses in Turkey. *J Nurs Ethics* 2001;8(4):299-312.

The importance of ethics in education and the level of complying with it from the perspective of nursing students of Kerman University of Medical Sciences

Farahbakhsh F¹, Nuhi E^{1,2*}, Zolali F³

Received: 09/13/2015

Accepted: 05/21/2016

1. Dept of Nursing, School of Nursing and Midwifery, University of Medical Sciences, Kerman, Iran
2. Physiology Research Center and Development Center, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran
3. Dept of Epidemiology, School of Public Health, Tehran University of Medical Sciences, Kerman, Iran

Journal of Education and Ethics in Nursing, Volume 5, Number 1, Spring 2016

J Educ Ethics Nurs 2016;5(1):1-7

Abstract:

Introduction:

Education is the first mission and performance of universities and educational ethics at the University warrants security, welfare and prosperity of individuals and groups of students and faculty members. Since nursing profession is a highly sensitive and humanistic field and is based on ethics and ethics in nursing education plays an important role in the formation of moral values in nursing students, this study aimed to determine the importance of ethics in education and the level of complying with it from the perspective nursing students of Kerman University of Medical Sciences.

Materials and Methods:

This is a descriptive and cross-sectional study in which 250 nursing students in educational levels bachelor, master and Ph.D. participated. Data were collected by a researcher-made questionnaire that its validity and reliability were calculated. included demographic information and educational ethics. Data were analyzed by using software SPSS version 16 and descriptive statistics and regression coefficient.

Results:

The results of this study showed that ethics in education is very important from the perspective of nursing students to the extent that the mean score of the importance of ethics in education from the vantage point of students was $224/1 \pm 17/8$ out of 250

Conclusion:

The results of this study show that although ethics in nursing education was important from the perspective of the participants, the level of complying with it was not desirable. So, it is recommended that the reasons and factors affecting this perspective towards abiding ethical principle in education are identified

Keywords: Ethic, Education, Nursing Students

* Corresponding author, Email: smnouhi@yahoo.com